

การนำเสนอลักษณะชีวิตจริงในงานสื่อมวลชน : ศึกษาเฉพาะกรณี "คู่สร้าง คู่สม"

นางสาว อุษา สุกใส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-407-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018073

114828649

THE PRESENTATION OF REAL LIFE IN THE MASS MEDIA :
A CASE STUDY OF "KHUSANG KHUSOM"

Miss Ousa Suksai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

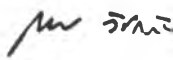
1992

ISBN 974-581-407-5

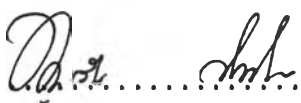
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การนำเสนอลักษณะชีวิตจริงในงานสื่อมวลชน : ศึกษาเฉพาะกรณี
"คู่สร้าง คู่สม"
โดย   นางสาว อูษา สุกใส
ภาควิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

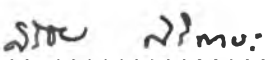

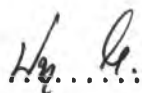
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

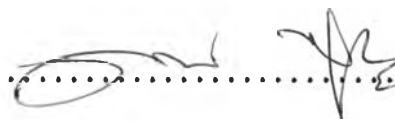

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญ เรืองน กิติวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา รนสิตติย์)

.....กรรมการ
(นายดำรง พนมताल)

อุษา ลู่ไต้ : การนำเสนอลักษณะชีวิตจริงในงานสื่อมวลชน : ศึกษาเฉพาะกรณี
"คู่สร้าง คู่สม" (THE PRESENTATION OF REAL LIFE IN THE MASS MEDIA :
A CASE STUDY OF "KHUSANG KHUSOM") อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกาณะ,
237 หน้า. ISBN 974-581-407-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการทำงาน, การนำเสนอลักษณะชีวิตจริงและ
ผลกระทบจากการนำเสนอเนื้อหาเหล่านี้ โดยใช้แนวคิดสำคัญคือ แนวคิดเรื่องการใช้ประโยชน์
จากการรู้หนังสือ, แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะตัวกลาง, แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริง
ทางสังคม, แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่
ทางสังคมของสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากมีผู้ส่งจดหมายเข้ามาถึงสื่อมวลชนเป็นจำนวนมาก
สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่คัดเลือกรายการก่อนนำเสนอ วิธีการนำเสนอชีวิตจริงจากจดหมายในแต่ละสื่อ
ก็จะแตกต่างกัน รายการโทรทัศน์จะใช้การถามตอบปัญหาและพูดคุยกับคู่สามีภรรยา รายการวิทยุ
จะอ่านจดหมายโดยมีเพลงประกอบ ส่วนนิตยสารจะเล่าเรื่องตามลำดับเวลาและมีภาพประกอบเรื่อง

ลักษณะชีวิตจริงที่นำเสนอในสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สม สามารถแบ่งได้เป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ
คือ ชีวิตครอบครัว, ชีวิตรักหนุ่มสาว, ชีวิตรักพี่เลี้ยง และชีวิตระแค้น โทษคดีนี้จะนำเสนอ
แต่ชีวิตคู่สามีภรรยา ส่วนวิทยุและนิตยสารจะนำเสนอชีวิตทั้ง 4 ประเภท

เมื่อนำเสนอลักษณะชีวิตจริงทางสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สมแล้ว จะเกิดผลกระทบ 2 ประการ
คือ ผลกระทบต่อผู้รับสาร และผลตอบกลับมายังสื่อมวลชน

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... *ธน ฐิติ* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *วิไล วัลย์* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C350225 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : PRESENTATION/REAL LIFE

OUSAI SUKSAI : THE PRESENTATION OF REAL LIFE IN THE MASS MEDIA :
A CASE STUDY OF "KHUSANG KHUSOM" THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SIRICHAI SIRIKAYA, Ph.D., 237 pp. ISBN 974-581-407-5

The objective of this research is to study the process, the form, the content and the effect of presentation the real life in the mass media "Khusang Khusom". The theoretical framework is based on the use of literacy, the mass media as mediation, the social construction of reality, the social learning theory and the effect of mass media's function.

From my study of the presentation of real life in the mass media "Khusang Khusom" it could be summarized that after people send a lot of letters to the mass media, mass communicators choose some letters for television programme, some for radio programmes and some for magazines. They are presented in the mass media differently. The television programme presents real life by asking some questions and speaking with the spouses about family life. The radio programme presents real life by reading the letters with music. The magazine presents real life by narrating in chronological order with some pictures.

For the contents, the mass media "Khusang Khusom" presents four kinds of the real life which are the family life, the adolescent love story, the wonderful love story and the tragic life. After the presentation of real life, there are two effects, the audience effect and the mass media feedback.

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... *Ousa Sukesai*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Sirichai Sirikaya*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือผลงานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย บุคคลสำคัญผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ผู้เสียสละและทุ่มเทให้กับนิสิต ท่านเป็นผู้ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์ ผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถเป็นรูปเล่มได้ถ้าปราศจากความร่วมมือของคุณดำรง นุชताल ผศ.พวา พันธุ์เมฆา และทีมงานค้ำสร้างค้ำสม ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยไว้ ณ โอกาสนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณบุพการีผู้ให้ชีวิต ให้นิญา ให้การศึกษา และให้ทุกสิ่งทุกอย่าง หากถือว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นความสำเร็จ ผู้วิจัยก็ขอมอบความสำเร็จที่นำภาคภูมิใจนี้ให้กับท่านทั้งสอง

อุษา สุกใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากรู้นั่งสือ.....	6
แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะตัวกลาง.....	8
แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม.....	9
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของสื่อมวลชน.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	15
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	16
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17

บทที่	หน้า
การตรวจสอบข้อมูล.....	21
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
การนำเสนอข้อมูล.....	24
4 ประวัติความเป็นมาของการนำเสนอชีวิตจริงในสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สม...	26
5 กระบวนการนำเสนอชีวิตจริงในสื่อมวลชน คู่สร้าง คู่สม.....	35
ขั้นตอนการเขียนจดหมาย.....	35
ขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุคู่สร้าง คู่สม.....	47
ขั้นตอนการจัดทำคอลัมน์ที่นำเสนอชีวิตจริงในนิตยสารคู่สร้าง คู่สม...	52
6 สื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สมกับการนำเสนอชีวิตจริง.....	60
รูปแบบและวิธีการนำเสนอชีวิตจริงในสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สม.....	60
สื่อโทรทัศน์.....	61
สื่อวิทยุ.....	67
นิตยสาร.....	71
ลักษณะชีวิตจริงในสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สม.....	97
ชีวิตครอบครัว.....	99
ชีวิตรักหนุ่มสาว.....	132
ชีวิตรักนิสิตดาว.....	152
ชีวิตранทด.....	162
7 ผลกระทบจากการนำเสนอชีวิตจริงในสื่อมวลชนคู่สร้าง คู่สม.....	167
ผลกระทบต่อผู้รับสาร.....	167
ผลตรงตามวัตถุประสงค์.....	167
ผลพลอยได้.....	170
ผลดี.....	170
ผลเสีย.....	172
ผลตอบกลับมายังสื่อมวลชน.....	175

บทที่	หน้า
8 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	177
บรรณานุกรม.....	184
ภาคผนวก.....	188
ประวัติผู้เขียน.....	237